

תמונת מצב

שיחת עדכון עם שייקה דרורי

מנכ"ל מועצת החלב

יוסי מלול - משק הבקר והחלב
hmb-malul@icba.org.il

הרבעון הראשון מאחורינו, על אף כל סימני השאלה יש המשך עלייה בייצור ובשיווק, המלאים גדולים באבקת חלב אך נמוכים בחמאה, המכרזה בבחינה מחודשת ורפתות חדשות נמצאות בהקמה בכריפריה. שייקה דרורי סוקר את המגמות המרכזיות בחודשים האחרונים

עלות הפינוי הכוללת היא כ-10 מיליון ₪ שהם כשקל לליטר חלב מיוצא כאבקה.

כשרות - 80% מהאבקה בכשרות מהדרין ובד"צ וזה הישג גדול. בעבר הכשרות הייתה מגבלה וב-2006 הבאנו אבקת חלב מהדרין, על אף שהייתה לנו אבקה במחסנים.

פה וטלפיים - עדיין נמצאים במחסן כ-890 טון אבקה ממשקים ברדיוס המחלה. זו כמות שאנחנו יודעים לטפל בה בשוטף ואין כל מגבלה - נקווה שהמחלה לא תפרוץ והכמות לא תגדל.

חמאה - נמצאים במחסור בחמאה - כ-1,400 טון במלאי. בארץ משתמשים ב-650 טון באריזות קטנות לצרכנים הסופיים ועוד כ-200 טון באריזות גדולות לתעשייה. בגין המלאי הנמוך פעלנו למחזור רישיונות יבוא מלפני שנה שלא מומשו ובעזרת משרדי החקלאות, התמ"ת והמכס, נייבא 600-800 טון כדי להשלים את המחסור בחמאה בקיץ.

ייצור חלב - ברבעון הראשון של השנה יש עלייה בייצור החלב בהשוואה לאשתקד. העלייה אמנם התמתנה לאחרונה, אך כמות הייצור עדיין מעל לרבעון המקביל. אם נמשיך בקצב הנוכחי נסיים את השנה עם גידול של כ-20 מיליון ליטר בייצור. בקיץ יהיה לנו יותר חלב בזכות כמות ההמלטות הרבות שכבר התחילו ואף יתגברו בחודשים הקרובים.

כמתוכנן הגענו למלאי של כ-8,000 טון אבקת חלב. אנחנו מעוניינים למכור כ-1,500 טון לשוק הלא מתוכנן בישראל (במחיר של 60% ממחיר המטרה לפחות) ולאחרונה הוצאנו 1,000 טון במכרז לייצוא

שייקה בכנס רפתנים ביטבתה

שיווק במונחי חלב גולמי - סיכום של שלושה חודשים ראשונים מראה על עלייה בשיווק. בחודשיים הראשונים הגידול היה גבוה יותר, אך בחודש מרץ היו עיצומי עובדים בתנובה והיה אפילו קיטון בשיווק, בגין המחסור בעיקר בקוטג'. מחסור זה לא סופק במלואו על ידי המחלבות האחרות בגלל מגבלת ייצור של ציוד המחלבות.

מלאים - כמתוכנן הגענו למלאי של כ-8,000 טון אבקת חלב. אנחנו מעוניינים למכור כ-1,500 טון לשוק הלא מתוכנן בישראל (במחיר של 60% ממחיר המטרה לפחות) ולאחרונה הוצאנו 1,000 טון במכרז לייצוא.

המחירים בעולם נמוכים יחסית ואף ממשיכים לרדת וכיום הם בסביבות 2,300 דולר לטון. ממוצע המחירים בעשור האחרון היה כ-2,000 דולר.

פי חוק, והשרה תחליט בנושא בתוקף סמכותה. במגעים שהענף מקיים עם האוצר לשינויים בענף, הוא מציע מתווה שבו, בין היתר, המשרד ישתתף כספית במחיר הקנייה של המכסה וגם בהשקעה הנחוצה לביצוע המכסה. במקרה זה השיטה תהיה מנהלית לחלוטין. לא ברור מה הסיכויים להגיע להסכמות עם האוצר, אך הם לא גדולים במיוחד.

הצוות המקצועי שעובד בעבור המועצה בקרב דיאטניות ורופאים, מדווח שהשאלות האם חלב בריא, בקרב הקהל המקצועי, גדלות והולכות. סקר שנעשה מצא שלפני חמש שנים מצא 1% באוכלוסייה שלא צרך חלב כלל ואילו כיום השיעור הזה גדל לכמעט 3% - נתון מדאיג מאוד.

תקנות לחוק

החוק קובע את התורה שבכתב ואילו התקנות, שכוחן מהחוק, קובעות את התורה שבעל פה ומגדירות את חיי היומיום. עד כה אישרנו את תקנות מחיר המטרה בלבד. התקנות בנושא מכסות החלב אמורות להגיע לדיון בפני ועדת הכלכלה על ידי שרת החקלאות. התקיימו כמה דיונים ואנשי משרד החקלאות, מועצת החלב וארגוני המגדלים הגיעו להסכמות רחבות. השרה אמורה להחליט סופית והתקנות שיתקבלו יחליפו למעשה את צו החלב הישן.

מכרזה

לאחרונה נסתיימה המכרזה החמישית ומחיר שיווי המשקל היה 2.33 לליטר. החלטנו לעשות הפסקה כדי לבדוק את השיטה ותוצאותיה. באיזו דרך להמשיך את הליך ניוד המכסות בין יצרנים? ישנן כמה דרכים עקרוניות - להמשיך בשיטת מכרזה או לחזור להליך מנהלי. עולות בהמשך גם שאלות נוספות כמו: מי קובע את מחיר הניוד? בעבר הייתה ועדה שקבעה את המחיר, עלה רעיון של מחיר המטרה כמחיר הניוד. מי הקונה? הגרלה, מקטן לגדול? יש לזכור שכל הליך הניוד לא נכנס עדיין לתקנות והשרה אמורה להתקין תקנות בנושא. בסופו של דבר זה יוחלט בוועדת המכסות, על

הקיץ הופך לחורף עם מערכות העירפול של א.ר.ג.

שאל את הפרות ברפתות:

- שביל החלב - כפר ויתקין
- חוות השחפים
- רגבה
- בית-אלפא
- משק יוקר - יוקנעם
- נווה-אור
- מיזרע
- רוזנברג - כפר ידידיה
- אפטו - בורגתא
- רפת גרופית
- רפת דורי מרקס - פארו

א.ר.ג. פיתוח ויעוץ בחקלאות בע"מ

מושב עין-ורד ת.ד. 186 מיקוד 40696 טלפקס. 09-7962387, נייד: 052-3383005
www.arn-fog.com Email: noam@arn-fog.com

חיות משק - תשומת לב גם לפרה נהנים מחלב? מתענגים על גבינה? הישבו על הפרות

ביטאון לאישה 9.4.2012

במועצת החלב מתגאים בכך שפרה ישראלית ממוצעת מניבה כ-12 אלף ליטר חלב בשנה, בעוד פרה אירופאית מסתפקת ב-8,500 ליטר. פרידמן משוכנע, שהנתונים הללו מעידים לא רק על הטכנולוגיה והתחכום של הרפתנים בישראל, אלא גם על רווחתן של הפרות: אם לא היה טוב להן, הוא אומר, אם הן לא היו בריאות ונינוחות, הן לא היו מפיקות כל כך הרבה חלב.

הפעילים למען בעלי החיים רואים בנתון הזה הוכחה הפוכה בדיוק. "לכפות על פרה לייצר כל כך הרבה חלב", אמר לי אחד מהם, "זה כמו לכפות על אישה ללדת 15 פעם. זה לא מוכיח שהיא בריאה, אלא שמנצלים בציונות אותה ואת גופה".

תפוקת החלב החריגה מתבטאת גם בגודלם של העטינים. ד"ר חגי אלמגור, לשעבר הממונה על חוק צער בעלי חיים במשרד החקלאות, התקומם לנוכח שביעות הרצון של פרידמן ממועצת החלב: "העטינים יורדים כל כך נמוך", אמר, "עד ששום עגל לא יכול לינוק מהם באופן טבעי". מחליפתו בתפקיד, ד"ר דגנית בן דב, תרמה מעט סרקזם משלה: "זה לא מפני שהעטינים נמוכים" אמרה, "אלא העגלים גבוהים מדי". ■

מערכת היחסים בין בני האדם לבין בעלי החיים, שלרוב מפרנסת הפגנות סוערות של "תנו לחיות לחיות", הופכת לעניין חם גם באקדמיה. לאחרונה השתתפתי בכנס שנערך בסמינר אורנים, שבו נבחנה הסוגיה הרגישה הזו ממגוון כוונים. התקבצו שם רופאים, וטרנירים, רפתנים, פילוסופים וכמובן - אנשי הארגונים שמנסים להגן על בעלי החיים מפני דורסנות האדם.

חלקי באירוע התבטא בהנחיית שולחן עגול, שעסק בענפי החלב והלול. כשמצד אחד יושב ד"ר שמוליק פרידמן, הווטרנר הראשי של מועצת החלב, ומנגד עו"ד יוסי וולפסון הדוגל בטבעונות, הסכמה לא באה בחשבון. קחו, למשל, את הנתון המפורסם ביותר על משק החלב הישראלי - תנובתה יוצאת הדופן של הפרה הציונית.

המועמדים קיבלו בימים האחרונים מכתב מוועדת המכסות שקובע את התנאים ואת אבני הדרך למימוש המכסה. אומנה לייצור המכסה הראשונית תינתן רק לאחר קבלת היתר בנייה כחוק ולא יותר משלוש שנים וזאת כלקח מהשנים הקודמות.

אלו שקיבלו מכסות ב-2009 והם נמצאים באומנה, עדיין אף אחד מהם לא חולב במשקו. יש התחלה של ביצוע תשתיות אך הדרך עוד ארוכה.

מתנגדי החלב

תופעה מדאיגה ונמצאים בגל עולה של התנגדויות שלראשונה חודר גם לאנשי המקצוע, כמו דיאטניות ורופאים ומביא לשיח ער מאוד באינטרנט. היום קל להעלות סרטונים וחלקם עשויים היטב. מקצועית אין להם בסיס רפואי כלשהו, מדברים יפה אך אין להם היגיון מקצועי. במועצת החלב מנטרים את השיח באינטרנט בעזרת חברה חיצונית שהדליקה לנו נורית אדומה שהשיח בנושא גבוה מאוד. הצוות המקצועי שעובד בעבור המועצה בקרב דיאטניות ורופאים, מדווח שהשאלות - האם חלב בריא? בקרב הקהל המקצועי, גדלות והולכות.

סקר שנעשה מצא שלפני חמש שנים מצא 1% באוכלוסייה שלא צרך חלב כלל ואילו כיום השיעור הזה גדל לכמעט 3% - נתון מדאיג מאוד. לקהל המקצועי מוקם צוות בהשתתפות החקלאים ונציגי המחלבות במטרה להחליט על מדיניות פעולה מול מגמות אלו. בנושא ההתייחסות לקהל הרחב אנחנו בודקים עבודה רחבה יותר בעזרת חברה חיצונית שמתמחה בפרסום להמונים. חשוב לזכור שהנושא בעייתי מאוד גם במדינות אחרות, בארצות הברית ובאירופה, וההתמודדות עם הבעיה המחריפה לא פשוטה כלל ועיקר לאף אחד. ■

משרד החקלאות לקח עורך דין חיצונית שתכתוב תקנות ועד כה היא עשתה עבודה טובה מאוד. התקנות שבתכנון יעסקו בנושאי ויסות, תקציב המועצה, היטל המועצה, איכות חלב, חלב כבשים ועזים ועוד.

רמות חדשות

בעת העלאת מכסות החלב בשנת 2010 הקימה שרת החקלאות ועדה בראשות ד"ר תניב רופא לאיתור מועמדים חדשים לקבלת מכסת חלב בקר. לוועדה פנו למעלה מ-200 מושבניקים וכ-15 קיבוצים. הוועדה מיינה את הבקשות על פי קריטריונים מוגדרים מראש ולבסוף בחרה במועמדים שביניהם שלושה קיבוצים וגם מושבים ושני יצרנים בני מיעוטים.

